

Stockholm den 11 mars 2019

Eskilstuna tingsrätt
Rotel 8
Box 363
631 05 Eskilstuna

**Mål nr T 3508-18, Peter Andersson m.fl. ./ Eskilstuna kommun,
angående skadestånd**

Peter Andersson, Peter Andersson, Else-Brith Värlander och Lars Värlander (kärandena) har förelagts att yttra sig över Eskilstuna kommuns (kommunens) svaromål den 18 februari 2019. Med anledning av detta får kärandena anföra följande.

1. YTTRANDETS DISPOSITION

- 1.1 Kärandena bemöter först kommunens yrkande om att tingsrätten ska avvisa käromålen (avsnitt 2).
- 1.2 Därefter bemöter kärandena vad kommunen har anfört i sak i svaromålet (avsnitt 3).
- 1.3 Därefter gör kärandena ett tillägg till de omständigheter som anförs till stöd deras talan (avsnitt 4).
- 1.4 Därefter redogör kärandena för sin uppfattning i frågan om hur kommunens planer på att riva bostadsområdet förhåller sig till den aktuella rättsprocessen (avsnitt 5).
- 1.5 Avslutningsvis anger kärandena preliminär bevisuppgift (avsnitt 6).

2. KOMMUNENS YRKANDE OM ATT TINGSRÄTTEN SKA AVVISA KÄROMÅLEN SKA AVSLÅS

- 2.1 Kärandena motsätter sig kommunens yrkande om att käromålen ska avvisas.
- 2.2 Kärandena ställer sig frågande till kommunens påstående att det skulle föreligga processhinder till följd av att de inte kan vara ”parter i varandras talan”.
- 2.3 I målet har kärandena framställt varsitt yrkande om skadestånd. Det är därför fråga om fyra olika käromål som stödjer sig på väsentligen samma grund. Av 14 kap. 2 § rättegångsbalken följer att käromålen då ska handläggas tillsammans i en rättegång (s.k. obligatorisk kumulation).
- 2.4 Att flera kärande väcker talan mot en svarande utgör inget hinder mot att endast en av kärandena överklagar tingsrättens dom, för det fallet att domen går honom eller henne emot. Undantaget är om det föreligger s.k. obligatorisk processgemenskap. Någon sådan processgemenskap föreligger inte i det här fallet.
- 2.5 Kärandenas inställning till kommunens yrkande om avvisning av käromålen är alltså att yrkandet saknar grund och att det ska avslås.

3. YTTRANDE ÖVER KOMMUNENS SVAROMÅL

3.1 Inledning

- 3.1.1 Kärandena har uppfattat att bakgrunden till tvisten är ostridig och att den huvudsakliga tvistefrågan i målet är om antagandet av översiktsplan 2030 och kommunens agerande i samband med detta

har påverkat kärandenas rätt, varvid översiktsplanens faktiska och rättsliga innebörder är av särskild betydelse.

3.1.2 Parterna förefaller också ha olika uppfattning om bakgrunden till kommunens fastighetsförvärv samt om den i samband med förvärven agerat på ett sätt som varit ägnat att förmå fastighetsägarna i området att överlåta sina fastigheter till kommunen.

3.2 **Kommunens påståenden om boendemiljön och bakgrunden till dess fastighetsförvärv är felaktiga**

3.2.1 Kommunen har i svaromålet anfört att den ända sedan slutet av 1990-talet fått in synpunkter och klagomål från boende i Folkesta avseende buller från tågtrafik, vägtrafik och industrier, att fastighetsägarna i området därför själva begärde att kommunen skulle lösa in fastigheter i området samt att detta är skälet till att kommunen förvärvade fastigheterna.

3.2.2 Det stämmer att det har förts diskussioner om hur utbyggnaden av kombiterminalen m.m. skulle påverka boendemiljön. Invånarna i Folkesta har naturligtvis varit måna om att bevara sin boendemiljö och har med anledning av kommunens etablering av Eskilstuna kombiterminal i nära anslutning till bostadsområdet framfört frågor, synpunkter och klagomål. Olägenheterna till följd av kommunens åtgärder har dock aldrig varit av en sådan omfattning att någon fastighetsägare har upplevt området som obeboeligt.

3.2.3 Kärandena känner inte till att någon fastighetsägare har valt att flytta från området till följd av störningar i boendemiljön. Det tillbakavisas också att fastighetsägarna själva skulle ha begärt att kommunen skulle förvärva deras fastigheter med hänvisning till

störningar i boendemiljön. I denna del kan det även påpekas att kommunen själv har anfört (s. 5 i svaromålet) att den verksamhet som bedrevs på den intilliggande industrifastigheten uppfyllde dåvarande riktvärden avseende buller.

3.2.4 Kommunens påstående om att dess erbjudande om att köpa fastigheterna framställdes på begäran av fastighetsägarna till följd av bullerstörningarna i området är alltså felaktigt och får närmast betraktas som en efterhandskonstruktion.

3.3 **Uttalandet att det var ”kört” för de boende**

3.3.1 Uttalandet med innebörd att det var ”kört” för de boende gjordes av dåvarande biträdande kommundirektören [REDACTED] vid kommunens informationsmöte med de boende den 25 januari 2011.

4. **YTTERLIGARE OMSTÄNDIGHETER TILL STÖD FÖR KÄRANDENAS TALAN**

4.1 **Kommunen har genom sina beslut och åtgärder även överträtt kärandenas rätt till respekt för sina hem enligt artikel 8 Europakonventionen**

4.1.1 I tillägg till vad kärandena har anfört i ansökan om stämning gör de även gällande att kommunens agerande har inneburit ett ingrepp i deras rätt till respekt till sina hem enligt artikel 8 i Europeiska konventionen om de mänskliga rättigheterna och grundläggande friheterna (Europakonventionen). Kärandena anför i denna del samma omständigheter som anförts till stöd för att kommunen har överträtt deras rätt till respekt för sin egendom.

4.1.2 Utöver de omständigheter som har anförts i ansökan om stämning gör kärandena även gällande att kommunen har låtit de fastigheter

som kommunen har förvärvat i området stå tomma och förfalla. Kommunens har därigenom försämrat kändenas boendemiljö till en sådan grad att agerandet i sig utgör en ett ingrepp i deras rätt till respekt för sina hem. Ingreppet har inte varit motiverat av något angeläget samhällligt behov och därför inte varit nödvändigt. Kommunen har därför överträtt kändenas rättigheter enligt artikel 8 Europakonventionen.

5. ANGÅENDE KOMMUNENS PLANER PÅ ATT RIVA BOSTADSOMRÅDET UNDER PÅGÅENDE RÄTTSLIG PRÖVNING

- 5.1.1 Kommunens stadsbyggnadsnämnd har den 15 februari 2019 gett kommunen startbesked avseende rivning av kommunens byggnader i området. Kändena har fått muntlig uppgift från kommunen om att avsikten är att bostadsområdet ska rivas efter sommaren 2019. Kommunen har förklarat att det är först efter det att befintliga byggnader har rivits som kommunen avser att påbörja arbetet med att bestämma hur området ska användas och undersöka hur bostäder och industri ska kunna samexistera.
- 5.1.2 Kändena gör i det här målet gällande att kommunens omvandling av bostadsområdet i Folkesta till ett framtida industriområde innebär en kränkning av deras rätt till respekt för sin egendom enligt artikel 1 i det första tilläggsprotokollet till Europakonventionen och en kränkning av deras rättigheter enligt artikel 8 Europakonventionen. Rättighetskränkningarna är perdurerande och alltjämt pågående.
- 5.1.3 Det vore mycket olyckligt om kommunen bestämmer sig för att riva bostadsområdet och om en domstol senare kommer fram till att

kommunens åtgärder, inklusive rivningen, har inneburit en överträdelse av kärandenas rättigheter enligt Europakonventionen.

- 5.1.4 Vidare bör kommunen beakta att kärandena har begärt att tingsrätten ska hålla syn i bostadsområdet och att syn kan aktualiseras även i högre rätt (se bevisuppgiften nedan).
- 5.1.5 Kärandena har den 8 mars 2019 lämnat in ett överklagande av stadsbyggnadsnämndens beslut att meddela kommunen startbesked.
- 5.1.6 Mot den bakgrunden är kärandenas inställning att kommunen bör avvakta med rivningen till dess att denna tvist är slutligen avgjord.

6. PRELIMINÄR BEVISUPPGIFT

6.1 Muntlig bevisning

- 6.1.1 Partsförhör under sanningsförsäkran med *Peter Andersson (den äldre)*, boende i Folkesta bostadsområde sedan 1948.
- 6.1.2 Partsförhör under sanningsförsäkran med *Peter Andersson (den yngre)*, boende i Folkesta bostadsområde sedan 1961.
- 6.1.3 Partsförhör under sanningsförsäkran med *Else-Brith Värlander*, boende i Folkesta bostadsområde sedan 1991
- 6.1.4 Partsförhör under sanningsförsäkran med *Lars Värlander*, boende i Folkesta bostadsområde sedan 1991.

Peter Andersson (den äldre), Peter Andersson (den yngre), Else-Brith Värlander och Lars Värlander (kärandena) ska höras om sin relation till Folkesta bostadsområde och om boendemiljön, planläggningen av området, deras kontakter med kommunen,

kommunens förvärv av fastigheter i området, hur kommunens agerande har påverkat deras möjligheter att förfoga över fastigheterna samt hur en rivning skulle påverka deras boendemiljö.

Förhören åberopas till styrkande av

- att de störningar i boendemiljön som förekommit i området inte har varit av en sådan omfattning att Folkesta bostadsområde är olämpligt för bostäder,
- att företrädare för kommunen vid informationsmöte den 25 januari 2011 meddelat kärandena och de tidigare fastighetsägarna att de inte skulle kunna bo kvar i Folkesta bostadsområde samt att kommunen övervägde att förvärva fastigheterna i området för att sedan hyra ut dem till tidigare fastighetsägare under en begränsad period,
- att kommunens förvärv av fastigheter i Folkesta bostadsområde hade sin bakgrund i antagandet av översiktsplan 2030 och planerna på att omvandla bostadsområdet till ett område för handel och logistik,
- att kommunen, genom antagandet av översiktsplan 2030 och sitt agerande efter antagandet, skapat en ovisshet hos kärandena om den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde,
- att kommunen, till följd av ovissheten och de villkor som uppställts vid dess förvärv av fastigheter i bostadsområdet, framkallat en tvångssituation som varit ägnad att förmå kärandena att ge upp sin äganderätt till fastigheterna,
- att ovissheten rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde och områdets fortlevnad har medfört en

negativ inverkan på marknadsvärdet på kärandenas fastigheter och att möjligheterna att sälja fastigheterna till någon annan än kommunen är begränsade,

- att ovissheten rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde och områdets fortlevnad har begränsat kärandenas möjligheter att göra nödvändiga eller värdehöjande investeringar och att ta lån med säkerhet i fastigheterna,
- att kommunen lämnat inkonsekventa och otydliga besked om vad marken i området i framtiden ska användas till samt tidsplanen för detsamma,
- att kommunens förvaltning av sina fastigheter i området har påverkat kärandenas boendemiljö på ett negativt sätt, samt
- att den planerade rivningen av kommunens fastigheter i området avsevärt skulle försämra kärandenas boendemiljö.

6.1.5 Vittnesförhör med [REDACTED], före detta maka till Peter Andersson (den yngre) och tidigare boende i Folkesta bostadsområde under åren 2000–2018.

Adress: [REDACTED]

6.1.6 Vittnesförhör med [REDACTED], tidigare boende i Folkesta bostadsområde under åren 2010–2012.

Adress: [REDACTED]

6.1.7 Vittnesförhör med [REDACTED], tidigare boende i Folkesta bostadsområde under åren 1953–2013.

Adress: [REDACTED]

6.1.8 Vittnesförhör med [REDACTED], tidigare boende i Folkesta bostadsområde under åren 1988–2015.

Adress: [REDACTED]

6.1.9 Vittnesförhör med [REDACTED], tidigare boende i Folkesta bostadsområde under åren 2005–2012.

Adress: [REDACTED]

6.1.10 Vittnesförhör med [REDACTED], tidigare boende i Folkesta bostadsområde under åren 1995–2017.

Adress: [REDACTED]

[REDACTED]
[REDACTED]

(tidigare boende i Folkesta) ska höras om sin relation till Folkesta bostadsområde och om boendemiljön i området, kommunens planläggning, sina kontakter med kommunen, kommunens förvärv av fastigheter i området samt sina boendeförhållanden efter flytten från Folkesta.

Förhören åberopas till styrkande av

- att företrädare för kommunen vid informationsmöte den 25 januari 2011 meddelat de boende i Folkesta bostadsområde att de inte skulle kunna bo kvar i området,
- att kommunen genom antagandet av översiktsplan 2030 och sitt övriga agerande i samband med planläggningen skapat en ovisshet hos de boende rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde,

- att kommunens förvärv av fastigheter i Folkesta bostadsområde hade sin bakgrund i antagandet av översiktsplan 2030 och planerna på att omvandla bostadsområdet till ett område för handel och logistik,
- att ovissheten rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde och områdets fortlevnad medförde en negativ inverkan på marknadsvärdet på de tidigare boendes fastigheter och att möjligheterna att sälja fastigheterna till någon annan än kommunen var starkt begränsade,
- att ovissheten rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde och områdets fortlevnad begränsade de tidigare boendes möjligheter att göra nödvändiga eller värdehöjande investeringar i sina fastigheter,
- att kommunen, till följd av ovissheten och de villkor som uppställts för dess förvärv av fastigheter i Folkesta bostadsområde, framkallat en tvångssituation som varit ägnad att förmå de boende att ge upp sin äganderätt till fastigheterna, samt
- att orsaken till att de tidigare fastighetsägarna sålde sina fastigheter till kommunen berodde på kommunens åtgärder med anledning av översiktsplanen och inte på störningar i boendemiljön.

6.2 **Skriftlig bevisning**

6.2.1 Planförslag Översiktsplan 2030, Miljökonsekvensbeskrivning (bilaga 14 till aktiblaga 1),

- 6.2.2 översiktsplan 2030, Miljökonsekvensbeskrivning (bilaga 15 till aktbilaga 1),
- 6.2.3 sammanfattande anteckningar från kommunens möte med boende i Folkesta/Hällby den 16 november 2010 (bilaga 1),
- 6.2.4 sammanfattande anteckningar från kommunens möte med boende i Folkesta/Hällby den 25 januari 2011 (bilaga 2), samt
- 6.2.5 artikel från Sveriges Radios hemsida den 1 september 2011, ”Politiker vägrade att ta emot protestlistor” (bilaga 3).

Handlingarna i punkterna 6.2.1–6.2.5 åberopas till styrkande av

- att kommunen skapat en ovisshet hos de boende rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde, samt
  - att kommunens förvärv av fastigheter i området hade sin bakgrund i antagandet av översiktsplan 2030 och planerna på att omvandla bostadsområdet till ett område för handel och logistik.
- 6.2.6 Kommunstyrelsens beslut den 6 december 2011 om villkor för förvärv av fastigheter i Folkesta samt beslut den 29 maj 2012 om ändrade villkor för förvärv av fastigheter i Folkesta (bilagor 11 och 12 till aktbilaga 1) till styrkande av
- att kommunen lämnat sitt erbjudande om förvärv av fastigheter i området innan översiktsplanen hade antagits,
  - att erbjudandet löpte ut innan översiktsplanen hade fått laga kraft, samt

- att ovissheten rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde och områdets fortlevnad har haft en negativ inverkan på fastigheternas marknadsvärde.
- 6.2.7 Artikel i Eskilstuna-Kuriren den 25 maj 2011, ”Boende i Folkesta känner stor oro” (bilaga 10 till aktbilaga 1),
- 6.2.8 artikel i Eskilstuna-Kuriren den 27 november 2014, ”Ändring av bostadsområde kan dröja 20 år” (bilaga 20 till aktbilaga 1),
- 6.2.9 artikel från Sveriges Radios hemsida den 14 september 2016, ”Striden om fastigheterna i Folkesta i Eskilstuna fortsätter” (bilaga 24 till aktbilaga 1),
- 6.2.10 artikel från SVT:s hemsida den 13 september 2016, ”Kommunen vill riva hus i Folkesta” (bilaga 23 till aktbilaga 1),
- 6.2.11 artikel i Eskilstuna-Kuriren den 13 september 2016, ”Så blev Folkesta en övergiven spökstad” (bilaga 22 till aktbilaga 1),
- 6.2.12 artikel från SVT:s hemsida den 15 september 2016, ”Folkestabor kräver skadestånd – och löften om att få bo kvar” (bilaga 25 till aktbilaga 1), samt
- 6.2.13 skrift från kommunen till de boende den 14 oktober 2016 (bilaga 26 till aktbilaga 1).

Handlingarna i punkterna 6.2.7–6.2.13 åberopas till styrkande av

- att kommunen inte har eller har haft något omedelbart behov av marken i området, samt
- att kommunen, allt sedan bostadsområdet först angavs som framtida handels- eller logistikområde, har lämnat

inkonsekventa och otydliga besked om vad marken i området i framtiden ska användas till samt tidsplanen för detsamma.

- 6.2.14 Artikel från Sveriges Radios hemsida den 19 maj 2016, ”Husägare i Folkesta får nej – Husen kan komma att tvångsinlösas” (bilaga 21 till aktbilaga 1), till styrkande av att företrädare för kommunen i en radiointervju i Sveriges Radio P4 samma dag uttalat att husen i Folkesta skulle kunna komma att tvångsinlösas och att de boende skulle se sig om efter andra boendeformer.
- 6.2.15 Utdrag från Eskilstuna kommuns hemsida den 7 december 2018, ”Frågor och svar angående Folkesta” (bilaga 30 till aktbilaga 1) till styrkande av
- att kommunen lämnat inkonsekventa och otydliga besked om vad marken i området i framtiden ska användas till samt tidsplanen för detsamma,
  - att kommunen inte har eller har haft något omedelbart behov av marken,
  - att ovissheten rörande den framtida markanvändningen i Folkesta bostadsområde och områdets fortlevnad har haft en negativ inverkan på fastigheternas marknadsvärde, samt
  - att möjligheterna att sälja fastigheterna till någon annan än kommunen är starkt begränsade.
- 6.2.16 Kärandena avser att komplettera bevisuppgiften vid en senare tidpunkt.

6.3 Syn

6.3.1 Kärandena åberopar syn på fastigheterna i bostadsområdet Folkesta.

Syner åberopas till styrkande av att området är lämpligt för bostäder och att kommunens agerande har påverkat kärandenas boendemiljö på ett negativt sätt. Enligt kärandena är synen nödvändig för att tingsrätten ska kunna bilda sig en uppfattning om områdets lämplighet för bostäder och hur kommunens agerande har påverkat kärandenas boendemiljö.

Som ovan,

Fredrik Bergman

Rikard Samuelsson